

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Комп'ютерна лексикологія та редагування

вибіркова

Освітньо-професійна програма «Російсько-український переклад»

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший

філологічний факультет

Мова навчання українська, російська

Розробник: к.ф.н., асистент кафедри зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології Тарангул Ірина Леонідівна

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=0kDsvAwAAAAJ&hl=uk>

Контактний телефон: 0954653637

E-mail: i.tarangul@chnu.edu.ua

Консультації: Очні консультації: вівторок 13.00-14.00

Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни.

Навчальна дисципліна «Комп'ютерна лексикологія та редагування» призначена дати студентам уявлення про технічні правила комп'ютерного редагування тексту, а також познайомити з основами редагування текстів різних типів та жанрів.

2. Мета навчальної дисципліни: навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з найважливішими поняттями комп'ютерної лексикографії, методикою аналізу першоджерела і тексту перекладу, формування вміння редагувати переклад у напрямку найбільш вдалого для відтворення вихідної інформації добору мовних відповідників.

3. Пререквізити. Основи перекладознавства. Сучасна російська мова. Сучасна українська мова. Практичний курс перекладу.

4. Результати навчання

Загальні компетентності: Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність працювати в команді та автономно. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності: Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються. Здатність аналізувати соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладацький аналіз текстів різних стилів і жанрів.

знати:

- місце і роль комп'ютерної лексикології та основ редагування в системі філологічної освіти, зокрема – у практиці перекладознавства;
- основи комп'ютерного редагування тексту;
- правила і етапи роботи редактора з даними першоджерела і перекладного тексту;
- правила роботи редактора в текстовому режимі.

вміти:

- систематизувати і фіксувати, аналізувати, узагальнювати здобуті з різних джерел відомості про склад та систему української і російської мов;
- визначати і пояснювати основні поняття, пов'язані з процесом машинної обробки та перекладу текстів;
- професійно користуватися усіма існуючими типами сучасних перекладацьких програм, комп'ютерних редакторів, які використовуються у практиці перекладу та редагування тексту;
- здійснювати та редагувати комп'ютерний переклад.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни Основи професійної діяльності перекладача												
Форма навчання	Рік підготовки	семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійні на роботі	індивідуальні завдання	
Денна	4	7	5	150	2	15		30		97	8	залік
Заочна												

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	у тому числі				
1	2	л	с	лаб	інд	с.р.
	3	4	5	6	7	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи редагування тексту, у т.ч. комп'ютерного редагування					
Тема 1. Основні технічні правила комп'ютерного редагування	26	2	4			20
Тема 2. Редагування в процесі комунікації	16	2	2		2	10
Тема 3. Основні методичні процедури аналізу та правки тексту	32	4	6		2	20
Разом за ЗМ1	74	8	12		4	50
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Види текстів та способи викладу як предмет роботи редактора					
Тема 4. Робота редактора з логічною основою тексту	20	2	6		2	10
Тема 5. Робота редактора з фактичною основою тексту	31	3	6		2	20
Тема 6. Композиція тексту як предмет роботи редактора	25	2	6			17
Разом за ЗМ 2	76	7	18		4	46
Усього годин	150	15	30		8	97

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1	Специфіка редагування телевізійних та радіотекстів.
2	Текст як об'єкт роботи редактора. Основні властивості тексту.
3	Принципи правки як виду редакторської діяльності.
4	Одиниці та процедури логічного аналізу тексту
5	Робота редактора з алюзійною цитатою як видом фактичного матеріалу.
6	Жанр як композиційна форма. Робота редактора з текстами різних жанрів

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формою підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- реферати;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- контрольні роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)						Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
10	5	10	10	10	10	15	40
							100

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна)

1. Алешин Л.И. Гуманитарная информатика и информационные технологии // НТИ. Сер. 1. Организация и методика информационной работы. – 2004. – № 3. – С. 27-30.
2. Дубічинський В.В. Українська лексикографія: історія, сучасність та комп'ютерні технології. Навчальний посібник. – Харків, 2004. – 203с.
3. Зуева Т.А., Иванова Т.Н. Практикум по литературному редактированию: учебное пособие. Екатеринбург, 2015. 150 с.
4. Караулов Ю.Н. Активная грамматика и ассоциативно-вербальная сеть. – М., 1999.
5. Карпіловська Є.А. Вступ до комп'ютерної лінгвістики. – Донецьк, 2003.
6. Кобозева И.М. Лингвистическая семантика: учебник. – М.: Эдиториал УРСС, 2000.
7. Кобозева И.М. Лингвистическая семантика: учебник. – М.: Эдиториал УРСС, 2000. – 352с.
8. Ковтуненко Л.С. Комп'ютерні аспекти лексикографічних систем // Мовознавство, – 1996. – № 4-5. – С. 28-34.
9. Марчук Ю.Н. Основы компьютерной лингвистики. – М., 2000.
10. Нелюбин Л.Л. Компьютерная лингвистика и машинный перевод. – М.: ВЦП, 1991. – 152с.
11. Пещак М.М. Нариси з комп'ютерної лінгвістики. – Ужгород, 1999.
12. Стилистика и литературное редактирование: учебник. Изд. 3-е, перераб. и дополн. М.: Гардарики, 2007. 653 с.

7.2. Допоміжна

Література до змістового модулю 1

1. Алешин Л.И. Гуманитарная информатика и информационные технологии // НТИ. Сер. 1. Организация и методика информационной работы. – 2004. – № 3. – С. 27-30.
2. Анисимов А.В. Компьютерная лингвистика для всех: Мифы. Алгоритмы. Язык. – К., 1991.
3. Апресян Ю.Д. Идеи и методы современной структурной лингвистики. – М, 1966.
4. Вуйтович 1993: Вуйтович М. Компьютерная лексика в современном русском языке. // Studia rossika posnaniensia, 1993, vol. XXIII , Poznan.

5. Каде О. Проблемы перевода в свете теории коммуникации // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике: Сб. статей. – М., 1978.
6. Караулов Ю.Н. Активная грамматика и ассоциативно-вербальная сеть. – М., 1999.
7. Караулов Ю.Н. Лингвистическое конструирование и тезаурус литературного языка. – М., 1981.
8. Караулов Ю.Н. Общая и русская идеография. – М., 1976.
9. Ковтуненко Л.С. Комп'ютерні аспекти лексикографічних систем // Мовознавство, – 1996. – № 4-5. – С. 28-34.
10. Крысин Л.П. Слово в современных текстах и словарях: Очерки о русской лексике и лексикографии. – М.: Знак, 2008. – 320с.
11. Рождественский Ю.В. Техника, культура, язык. М.: Просвещение, 1993. – 223с.
12. Филиппович Ю., Прохоров А. Семантика информационных технологий: опыты словарно-тезаурусного описания / Серия «Компьютерная лингвистика». – М.: МГУП, 2002.
13. Шмаков С.Я. Перевод газеты: адекватность на уровне структуры текста // Коммуникативно-стилистические аспекты переводческой деятельности. М., 1994.

Література до змістового модулю 2

1. Катфорд Дж.К. Лингвистическая теория перевода. Об одном аспекте прикладной лингвистики. – УРСС, 2004.
2. Ларсон М.Л. Смысловой перевод. Руководство по теории межъязыковой эквивалентности и ее практическому применению. — СПб., 1993.
3. Латышев Л.К. Курс перевода: эквивалентность перевода и способы ее достижения. М., 1981.
4. Латышев Л.К. Технология перевода: Учебное пособие. М.: НВИ-Тезаурус, 2000.
5. Марчук Ю.Н. Машинный перевод как информационная и технологическая реальность. — М., 1988.
6. Марчук Ю.Н. Методы моделирования перевода. М.: Наука, 1985.
7. Миньяр-Белоручев Р.К. Теория и методы перевода. М., 1996.
8. Перевод как моделирование и моделирование перевода. Калинин: Изд-во КГУ, 1990.
9. Чужакин А., Палажченко П. Мир перевода, или великий поиск взаимопонимания. - М., 1999

8. Інформаційні ресурси

Сайт ЧНУ, дистанційне навчання: <https://moodle.chnu.edu.ua/>